

Rolnummer : 74
Arrest nr. 68 van 9 november 1988

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren (zitting houdende in correctionele zaken) bij vonnis van 5 februari 1988 in zake het Openbaar Ministerie en I. JACOBS tegen J. CLERINX.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
en de rechters J. WATHELET, M. MELCHIOR, D. ANDRE, L.P. SUETENS
en H. BOEL,
bijgestaan door de griffier L. POTOMS,
onder voorzitterschap van voorzitter J. DELVA,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. ONDERWERP

Bij vonnis van 5 februari 1988 legt de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement Tongeren, zitting houdende in correctionele zaken, volgende vraag aan het Hof ter beantwoording voor :

"Schendt artikel 2 van het decreet van 27 juni 1985 de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ?"

II. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

2.1. Uit de gegevens van het dossier betreffende de voorgaande rechtspleging blijkt dat de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren op 1 december 1987 de heer CLERINX heeft gedagvaard om te verschijnen voor de correctionele rechtbank te Tongeren. Hij wordt ervan beticht zonder toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende op andermans grond te hebben gejaagd, waarvan het jachtrecht toebehoort aan JACOBS Isice. Deze laatste had klacht ingediend en stelde zich burgerlijke partij.

2.2. In zijn conclusie voor de correctionele rechtbank wijst de heer CLERINX er op dat de feiten zouden verjaard zijn bij toepassing van artikel 28 van de wet van 28 februari 1882 en dat zich de vraag stelt of de Gewesten in casu het Vlaamse Gewest bij decreet van 27 juni 1985 bevoegd zijn om de verjaringstermijnen inzake jachtmisdrijven te bepalen.

2.3. De rechtbank overweegt in het verwijzingsvonnis van 5 februari 1988 "dat de prejudiciële vraag omtrent de mogelijke schending van de bevoegdheidsregels in een wet of decreet verplicht dient gesteld te worden, tenzij het antwoord op de prejudiciële vraag niet noodzakelijk is om uitspraak te doen".

En de rechtbank voegt daar aan toe : "Overwegende dat artikel 28 van de jachtwet van 28 februari 1882 bepaalt : 4Elke rechtsvordering wegens één van de misdrijven bij deze wet omschreven, verjaart door verloop van drie maanden, te rekenen van de dag waarop het misdrijf gepleegd is4.

Dat, zo deze wet van toepassing zou zijn, de publieke vordering gedoofd zou zijn door verjaring, gezien het feit zou gepleegd zijn op 15 september 1986;

Overwegende dat artikel 2 van het decreet van 27 juni 1985 artikel 28 van de jachtwet opheft voor het Vlaamse Gewest;

Dat voor de misdrijven in de wet van 28 februari 1882 omschreven de gewone termijnen van het Wetboek van Strafvordering gelden;

Overwegende dat de verjaring van de strafvordering kan worden gestuit zoals voorzien in artikel 22 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering;

Overwegende dat, voor zover het decreet van 27 juni 1985 van toepassing zou zijn, de verjaring regelmatig werd gestuit door de beschikking van de Raadkamer dezer Rechtbank gewezen op 23 december 1986, waarbij betichte naar de Rechtbank verwezen werd;

Overwegende dat er derhalve een bevoegdheidsconflict voorhanden zou zijn dat bij wijze van prejudicieel geschil dient aanhangig gemaakt te worden bij het Arbitragehof".

Om deze redenen legt de correctionele rechtbank de hoger aangehaalde vraag aan het Hof voor.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door verzending van een expeditie van voormelde verwijzingsbeslissing die op 21 maart 1988 ter griffie is ontvangen.

Bij beschikking van 21 maart 1988 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bij artikel 58 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 1 april 1988.

Met toepassing van de artikelen 60 en 113 van de organieke wet zijn de kennisgevingen van de verwijzingsbeslissing gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 1 april 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 5 april 1988.

Met toepassing van artikel 1 van de richtlijn van het Hof van 15 december 1987 is, bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 16 mei 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 17 mei 1988, aanzegging gedaan van het feit dat geen memorie werd ingediend.

De Vlaamse Executieve heeft een conclusie neergelegd op 6 juni 1988.

Bij beschikking van 28 juni 1988 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot 21 maart 1989.

Met toepassing van artikel 3, d), van de richtlijn van het Hof van 15 december 1987 is, bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 6 juli 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 7 en 8 juli 1988, aanzegging gedaan van voormelde conclusie.

Bij beschikking van 4 oktober 1988 heeft het Hof beslist dat de prejudiciële vraag als volgt geformuleerd wordt : "Schendt artikel 2, 4, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 27 juni 1985 houdende wijziging van de jachtwet van 28 februari 1882 de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ?"

Bij dezelfde beschikking heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid was en heeft het de terechtzitting vastgesteld op 27 oktober 1988.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven en zijn hun advocaten in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 6 oktober 1988 en de geadresseerden ter hand gesteld op 7 en 10 oktober 1988.

Ter terechtzitting van 27 oktober 1988 :

- is verschenen :

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30; 1040 Brussel;

- hebben de rechters H. BOEL en J. WATHELET verslag uitgebracht;

- is voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

IV. IN RECHTE

1.A.1. De Vlaamse Executieve heeft binnen de termijn voorgeschreven in artikel 3, a), van de richtlijn van het Hof van 15 december 1987 een conclusie neergelegd die op de griffie is ontvangen op 8 juni 1988.

In deze conclusie wijst de Vlaamse Executieve erop dat artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest houdende wijziging van de jachtwet van 28 februari 1882 vier verschillende aangelegenheden regelt in zes grotendeels van elkaar onafhankelijke wijzigingen van de jachtwet. Enkel het vierde onderdeel van artikel 2, waarbij artikel 28 van de jachtwet wordt opgeheven handelt over de verjaringstermijnen. Uit de uiteenzetting van de redenen waarom de prejudiciële vraag wordt gesteld, blijkt dat die vraag geen betrekking heeft op heel het artikel 2, doch uitsluitend op die bepaling in de mate dat daarbij artikel 28 van de jachtwet van 28 februari 1882 is opgeheven, d.i. op het vierde lid. Het is immers alleen ten aanzien van dit lid dat de vraag gerezen is of er al dan niet een schending van de bevoegdheidsverdelende regels heeft plaatsgevonden. Deze beperking vloeit ook voort uit artikel 15, § 2, tweede lid, c), van de organieke wet van 28 juni 1983, naar luid waarvan geen vraag hoeft te worden gesteld wanneer de verwijzingsrechter meent dat het antwoord daarop niet noodzakelijk is om uitspraak te doen. De verwijzingsrechter heeft het antwoord op de prejudiciële vraag uitsluitend noodzakelijk geacht om uitspraak te doen over de bij

hem aangebrachte strafvordering, omdat met artikel 2 van het decreet van 27 juni 1985 de bijzondere termijn voor de verjaring van de strafvordering, opgenomen in artikel 28 van de jachtwet, voor het Vlaamse Gewest is opgeheven. De vraag heeft derhalve enkel betrekking op artikel 2, 4°, van voormeld decreet.

Ten gronde wijst de Vlaamse Executieve er op dat artikel 2, 4°, van het decreet van 27 juni 1985 voor het Vlaamse Gewest artikel 28 van de jachtwet van 28 februari 1882 opheft, zodat de jachtwet voor het Vlaamse Gewest geen bepalingen meer bevat omtrent de verjaring van de strafvordering wegens de misdrijven waarin de wet voorziet, zodat daarom met toepassing van artikel 25 van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering, artikel 21 van diezelfde titel toepasselijk is geworden. Artikel 2, 4°, van het vermelde decreet heeft derhalve de in de jachtwet bepaalde termijn voor de verjaring van de strafvordering wegens misdrijven van drie maanden op respectievelijk zes maanden, drie jaar of één jaar gebracht, naargelang deze misdrijven overtredingen, wanbedrijven of "gecontraventionaliseerde" wanbedrijven (blijken) te zijn overeenkomstig het gemeen recht.

Verwijzend naar de rechtspraak van het Hof (arrest nummer 43 van 3 december 1987) is de Vlaamse Executieve van oordeel dat het Vlaamse Gewest in artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de bevoegdheid vindt om de verjaringstermijn te regelen van de strafvordering die betrekking heeft op misdrijven betreffende aangelegenheden waarvoor het Gewest bevoegd is. Artikel 2, 4°, van het decreet van 17 juni 1985 schendt derhalve geen regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Ten aanzien van de normatieve bepalingen in het geding

1.B.1. Zowel krachtens de artikelen 28, 22 en 23 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, als krachtens de artikelen 25, eerste lid, en 21, eerste lid, van die wet, gewijzigd door de wet van 30 mei 1961, zijn de bepalingen met betrekking tot de verjaring van de strafvordering, die de verjaringstermijn respectievelijk op drie jaar of op zes maanden stellen voor misdrijven die een wanbedrijf of een overtreding uitmaken, toepasselijk op de verjaring van de strafvordering betreffende de misdrijven door bijzondere wetten omschreven voor zover die wetten niet anders bepalen.

Artikel 28 van de jachtwet van 28 februari 1882 heeft in een dergelijke afwijking voorzien door te bepalen dat "elke rechtsvordering wegens één van de misdrijven bij deze wet omschreven, verjaart door verloop van drie maanden, te rekenen van de dag waarop het misdrijf gepleegd is".

Artikel 2, 4, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 27 juni 1985 houdende wijziging van de jachtwet van 28 februari 1882 heft artikel 28 van die jachtwet op zodat de regels van gemeen recht inzake de verjaring van de strafvordering sinds de datum van inwerkingtreding van bedoeld decreet in het Vlaamse Gewest gelden in jachtzaken.

Ten aanzien van de prejudiciële vraag

1.B.2.1. Artikel 107quater, tweede lid, van de Grondwet bepaalt dat de wet, aangenomen onder de meerderheidsvoorwaarden die in het derde lid zijn vastgesteld, aan de Gewestraden de bevoegdheid toekent om de aangelegenheden te regelen die zij aangeeft, en dit binnen de omschrijving en op de wijze die zij bepaalt.

Ter uitvoering van die bepaling heeft artikel 6, § 1, III, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, aan de Gewesten de bevoegdheid toegekend om de aangelegenheid van de jacht te regelen, met uitzondering van de vervaardiging van, de handel in, en het bezit van jachtwapens.

Krachtens artikel 11 van de bijzondere wet, omvat de bevoegdheid van de Gewestelijke decreetgever het strafbaar stellen van de misdrijven op de door hem uitgevaardigde bepalingen.

De bijzondere wet heeft aldus aan de decreetgever een strafrechtelijke bevoegdheid toegekend die, per definitie, niet kan worden uitgeoefend dan met inachtneming van de verstoring van de sociale orde. Door de niet-nakoming van een bepaling, die hij aanneemt, strafbaar te stellen, constateert de wetgever dat die niet-nakoming de openbare orde verstoort.

1.B.2.2. Doordat hij aldus, krachtens en binnen de perken van artikel 11 van de bijzondere wet, een verstoring van de openbare orde strafbaar kan stellen, wordt de decreetgever ertoe gebracht de duur van de periode te beoordelen en te bepalen, tijdens welke zulk een verstoring dient te worden beteugeld, en bijgevolg ook het tijdstip vanaf hetwelk de vervolging van het misdrijf niet langer is verantwoord. Immers, de bevoegdheid om een verstoring van de sociale orde strafbaar te stellen, impliceert uit zichzelf de bevoegdheid om de duur te bepalen tijdens welke de aantasting van de openbare orde het op gang brengen van de openbare vordering verantwoordt.

Door de verjaringstermijn van de strafvordering, die betrekking heeft op een misdrijf dat hij invoert, te regelen, bepaalt de decretale wetgever, op grond van de machtiging geregeld door artikel 11 van de bijzondere wet, een aspect van de "gevallen die de wet bepaalt" in de zin van artikel 7 van de Grondwet, waarin strafvervolgingen kunnen worden ingesteld. Zodoende regelt de decreetgever niet de vorm van de vervolgingen in de zin van diezelfde bepaling, evenmin als hij wetgevend optreedt met betrekking tot de straffen die gesteld zijn op de misdrijven die hij beteugelen wil.

Uit de voorafgaande overwegingen volgt dat de decreetgever zijn bevoegdheid niet heeft overschreden.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

zegt voor recht dat artikel 2, 4, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 27 juni 1985 houdende wijziging van de jachtwet van 28 februari 1882 geen schending inhoudt van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en in het Frans, conform artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, ter openbare terechtzitting van 9 november 1988.

De griffier,
L. POTOMS

De voorzitter,
J. DELVA